

Kontaktuppgifter:

E-post: malin.skog@pelagic.se

Telefon: 0731 – 508 708

Datum: 2024-02-25

Mottagare: **Naturvårdsverket**

Dnr.: NV-04403-24

NV-07320-24

NV-07321-24

Yttrande i beredning om jakt på sälarterna 2025

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Bottenhavet, Bottenviken, Östersjön, Kattegatt, Skagerrak, Nordsjön och Atlanten. Vi har medlemmar med fartyg från 5 till över 60 meter som fiskar med pelagisk trål, not, krok och garn. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige.

Kommentarer i samrådet

SPF vill poängtera att vi inte fanns med på listan över remissinstanser trots att vi svarat på liknande samråd tidigare, och önskar att NVV lägger till oss som remissinstans för frågor gällande såväl säl som skarv för framtida samråd.

Vårt yttrande är baserat på de rubriker och frågor till remissinstanser som återfinns i Naturvårdsverkets remissunderlag.

1. Skador och övrig påverkan orsakad av säl

Hur påverkar sälarterna fisket och fiskbestånd, samt vilka sälarter orsakar vilka skador olika tider på året?

SPF anser att det finns stort behov av att skapa en adaptiv och ekosystembaserad förvaltning av säl och skarv och att bland annat förhindra att dessa orsakar yrkesfisket allvarlig skada. SPF anser dock att de föreslagna nivåerna för skydds- och licensjakt är otillräckliga för att nå detta mål.

Situationen i första hand i Östersjön är allvarlig, med en alltför stor sälstam som både tär på fiskresursen genom predation och som också sprider parasiter som negativt påverkar fiskens kondition. Systemet är ur balans och målsättningen att sälstammarna ska nå carrying capacity (d.v.s. fri tillväxt tills de dör av svält och sjukdom) för att nå god ekologisk status är fullkomligt orimlig. Det är av yttersta vikt att skyndsamt hantera problemen orsakade av säl och skarv.

För det pelagiska fisket med aktiva redskap rör sig den negativa påverkan från säl om konkurrens om sälens effekt på fiskbestånden, i första hand sill/strömming och skarpsill, genom predation och parasiter. Det är oklart hur sälen bidrar till t.ex. småväxt och dåligt växande fisk.

För de medlemmar vi har som fiskar pelagiska arter med passiva redskap är den negativa påverkan ännu större genom att sälen där även ger omfattande skador på fångster och redskap med inkomstbortfall som resultat. De ekonomiska skadorna är omfattande och snarast underskattade i HaVs statistik då inte alla skador anmäls och ersätts.

2. Antal sälar som får fällas

SPF menar att det finns ett stort behov att skyndsamt reducera sälstammen av i första hand gråsäl kraftigt för att försöka återskapa balans i ekosystemet i Östersjön. Det rör sig alltså om behov av en årlig avskjutning av gråsäl som överstiger rekryteringen för att populationen ska börja minska. Vi anser därmed att antalet sälar som får fällas kan vara betydligt högre än det föreslagna.

För såväl landlevande rovdjur och stort klövvilt har myndigheterna en tydlig och aktiv förvaltning av bestånden för att minimera skador på både skog, grödor och lantbruksdjur. SPF efterlyser samma angreppssätt för våra stora marina rovdjur – sälstammarna. SPF menar i detta sammanhang att riktvärdena för vad som ska anses vara gynnsam bevarandestatus för de tre sälarterna i svenska vatten måste ändras radikalt och att Sverige ska verka för detta på internationell nivå.

Vidare anser SPF att, framförallt mot bakgrund av den enorma stammen av gråsäl i Östersjön, det nu saknas ett syfte med sälskyddsområden och att dessa kan avskaffas.

2.1 Jakt på gråsäl i Östersjön under två perioder

Är förslaget att dela upp jakten på gråsäl i Östersjön i två perioder lämpligt?

Är länsvis fördelning av jakten under den första perioden en effektiv metod för att förebygga allvarliga skador?

Vilka för- och nackdelar ser ni med att period två bedrivs som licensjakt jämfört med skyddsjakt?

Finns det skäl till en annan fördelning av antalet gråsäl per län för att bättre uppnå syftet med jakten? Antalet skjutna gråsäl över tid presenteras i bilaga 2.

Vi saknar i underlaget en analys av mängden/kostnaden för sälskador per län. Då ett av argumenten för att göra en jämnare länsvis tilldelning är att det skulle skjutas mer säl i

län med stora sälskador på fisket anser vi detta vara en brist som försvårar vår analys av förslaget.

Det finns flera faktorer som påverkar hur många sälar som fålls per län:

- Mängden sälar i länet, vilket kan variera från år till år.
- Antalet utbildade och erfarna jägare i länet med intresse för säljakt.
- Antal/yta av platser som lämpar sig för säljakt, dvs där sälar mest effektivt kan skjutas.
- När på året sälarna uppehåller sig på dessa platser och enklast kan jagas.

SPF ser utifrån detta både för- och nackdelar med en länsvis uppdelning av jakten, beroende på vilket län man befinner sig i. Vi har fiskande medlemmar i alla tre typer av län nedan, som därför påverkas olika av förslaget och har olika syn på detta.

- Det är flera län från Stockholm och söderut som historiskt ligger väl över 100 fällda sälar/år och flera län från Uppsala och norrut som ligger väl över 50 fällda sälar per år, i varje fall under vissa år. I dessa län blir en länsvis fördelning med ett max på 100 respektive 50 individer en tydlig begränsning och minskning av jakten. Samtidigt finns risken att sälstammen och sälskadorna kan öka markant i dessa län där man nu minskar ner kraftigt på jakten genom den föreslagna länsvisa fördelningen.
- Det finns också län där jakt under vissa år inte har kunnat bedrivas fullt ut p.g.a. att kvoten tidigt blivit fylld (genom jakt i andra län), dessa får genom förslaget en möjlighet att öka sin jakt och minska sälproblematiken.
- Samtidigt är det vissa län som legat på en låg avskjutning historiskt och där det inte finns anledning att tro att en högre länsvis tilldelning kommer ändra på detta i närtid. En tilldelning på 100 sälar till t.ex. Blekinge och Skåne kommer sannolikt inte kunna nyttjas fullt ut. SPF undrar hur NVV och HaV har tänkt sig att förenkla och främja jakten för att kvoten ska nås i de län där endast lite jakt sker idag? En möjlig lösning är att tillsätta statligt avlönade jägare i län med stora problem för fisket men låg jakthistorik för att på detta sätt komma till rätta med de stora problemen med sälskador på fisket.

Vi anser att förslaget med jakt uppdelad i två perioder kan ha fördelar. I så fall är det mest ändamålsenligt att hålla även den andra perioden som licensjakt för att göra jakten resurseffektiv. Det är exempelvis viktigt att kunna nyttja hela året för en effektiv jakt, även vintermånaderna. Vidare anser vi att man vid behov ska kunna ansöka om skydds jakt på gråsäl utöver den kvot som är avsatt för licensjakt för att t.ex. freda fiskeredskap.

2.2, 2.3 och 2.4 Skydds jakt på gråsäl i Västra Götalands- och Hallands län, skydds jakt på knubbsäl i Västra Götalands-, Hallands- och delar av Skåne län, skydds jakt på vikare i Norrbottens-, Västerbottens och Västernorrlands län samt Skydds jakt på vikare i Gävleborgs län

Skydds jakt är inte ett effektivt sätt att minska sälskador.

Vi anser därför att det borde finnas utrymme för licensjakt även på gråsäl och knubbsäl på Västkusten, samt på vikare i Bottenhavet och Bottenviken.

3. Jakttider och tid för inventering

SPF anser att säljakten ska utformas så att jägarna ges bästa möjliga förutsättningar för att kunna bedriva en så effektiv och human jakt som möjligt. Även om flera av SPF:s medlemmar också jagar säl kan vi inte bedöma huruvida de föreslagna jakttiderna ger dessa förutsättningar för samtliga sälarter.

4. Annan lämplig lösning

SPF anser att hänvisningen till andra lämpliga lösningar för att förebygga sälskador på fångst och redskap inte är relevant i den situation vi har med en alltför stor stam av gråsäl och knappt något yrkesfiske med passiva redskap kvar i de områden där det är mycket säl.

5. Övrigt

SPF är av den starka åsikten att Sverige skyndsamt ska driva på inom EU för att möjliggöra handel med sälprodukter. Detta är en absolut förutsättning för ett hållbart nyttjande av resursen så att den inte behöver destrueras vilket idag är fallet.

Om ni har några frågor kopplat till vårt yttrande eller gällande det pelagiska fisket i övrigt, kontakta oss gärna!

Vänliga hälsningar,

Malin Skog

Swedish Pelagic Federation PO